

jih napisali Scribe in njega tovariši; marsikaj v nji je izdelano površno, dōkaj stvari je tudi neutemeljenih. Najboljša je še naloga grofice Antrevalove, katero je prav srečno predstavljala gospá *Borštnikova*. Druge naloge so se izvrševale kolikor toliko dobro, samó da je nekatere igralce čisto zapuščal spomin. Gospá *Danilova* nam ta pot ni ugajala kaj prida.

Predstava dné 22. listopada: „V vodnjaku“. Opera v dveh delih. Spisal R. S. Poslovenil Fran Gerbić. Uglasbil Viljem Blodek. — Opera „V vodnjaku“ se je predstavljala že večkrat, vendar toli dobro še nikoli. Igralno osebje (gospodičina *Daneševa*, gospá *Gerbičeva*, gospod *Štamcar* in gospod *Bužar*), orkester, moški in ženski zbor, vse je proizvajalo svojo nalogo tolikanj skrbno, da je bila ta predstava izvestno najboljša izmed vseh dosedanjih naših opernih predstav.

O ljudskem štetju leta 1890. Po dunajski »Statistische Monatsschrift« se je našlo koncem minulega leta v totranski državi polovici prebivalstva s slovenskim občevalnim jezikom 1.176.535 duš proti 1.140.304 prebivalcem leta 1880., tedaj se je pomnožilo v absolutnem številu za 36.231 duš, ali za 3·18%. Izmed teh šteje Kranjska 466.257, Štajerska 400.367, Goriška in Gradiščanska 135.036, Koroška 101.030 in Istra 44.390 prebivalcev s slovenskim občevalnim jezikom.

„Bilder aus Krain I.“ Im Gebiete der Steiner Bahn, von *Johann Sima*, illustriert von *Ladislaus Benesch*. Nedavno je izšla pod tem naslovom v zalogi Bambergovih lična knjižica, kateri je namen, seznaniti domačine in tujce z lepotami naše Kranjske. Znano je, da celo slaba podoba bolje predočuje vsako stvar, nego najlepši popis. Zato je tudi ta knjižica bogato okrašena z ilustracijami, katere je izdelal znani naš rojak L. Benesch. Sevéda moramo težišča tej knjigi iskati v ilustracijah; namen tekstu je le nekako spremljati razne podobe in omenjati, v katerih krajih je ta ali oni prirodni prizor, ta ali ona slikovita pokrajina. Ilustrator mora imeti popolno slobodo narisati, kar se mu vidi slikovito in lepo, sposoben za podobe. Sevéda ima časih malo uspeha; v nekaterih krajih ne dobí lahko stvari, ki bi bile vredne, da se narišejo; od tod prihaja, da niso vse ilustracije jednake maleriške vrednosti, da umetnik ni vseh izdelal z enakim zanimanjem in jednako veselo. Ako primerjamo n. pr. »Pogled s Straže« na 1. strani, »Okrešljevo koč« na 9. strani, grad »Vevče« na 68. strani, »Na Kranjskem zidu« str. 84., »Grapo v Predoslji« str. 147., »Ostrico« str. 167., slikam »Kolodvor Jarše-Mengiš« str. 25., »grad Goričane« str. 73. »samostan Velesalo« str. 177. i. t. d., iz lahka presodi vsakdo, da so te slike jako različne vrednosti. Toda v obče moramo reči, da so res lepe in da v nas še ni izšla knjiga, ki bi imela jednako dobre in poleg tega izvirne slike. Dōkaj zanimivejše bi bile sevéda, ako bi ne bila vseh ustvarila ista roka, zakaj kolikor več umetnikov, toliko več raznoterosti in zanimivih posebnosti. Jako majhna oblika umetniku tudi mnogo zožuje mejé. Temu nabranemu umetniškemu gradivu je bilo pisatelju pridružiti primeren tekst. Naloga ni bila lahka, ako pomislimo, kakó tesne so bile meje, katerih ni smel prekoračiti, pač pa naj bi toliko krajev in stvari popisal v prijetni obliki. Tekst ima še dōkaj lepe popise raznih krajev, žal, da le po nekod, in kar je sōsebeno zanimivo, iz knjige se vidi, da pisatelj dobro pozná vse te kraje, da jih je sam prehodil in da mu ni bilo treba zajemati iz tujih virov. Vender bi bilo izvestno živo potrebno opisati tudi kamniške planine, kakor sploh v knjigi pogrešamo marsičesa, kar bi ji ne bilo na škodo. Akoravno se tekstu upravičeno lahko oporeka, da bi bilo možno spisati dōkaj boljšega, ima vendar izvirnost záse, in to tudi ni brez cene. Splošno moramo priznati, da je knjižica interesom naše dežele koristna in vzpričo popolnoma izvirnih ilustracij ne predraga. Morda se založniku posreči, druge oddelke, katere na-

merja še izdati, poslati mnogo dovršenejše v svet; tem večji bode potem njega uspeh v vsakem oziru.

»Nova hrvatska zabavna biblioteka«. Prejeli smo 4. in 5. zvezek te knjižnice, katero izdaja knjigar *M. P. Strmecki* v Zagrebu. Četrty zvezek obseza izvirno povest »*Miraz*«, spisal *Stjepan Širola*, peti zvezek pa životopis slavnega potovalca *Stanleya* in njega potovanja po osrednji Afriki, francoski spisal *A. Burdo*, položil *dr. A. Herzog*. O prvi knjigi se kritika ni izrazila kaj pohvalno, ker je v marsičem nedovršeno delo in ker pisatelj opisuje stvari, ki prav za prav ne sodijo v povest. Da je vseskozi preprosta snov skrčena za polovico in da so izpuščene mnoge banalnosti, katere čitamo v dvogovorih, čital bi se »*Miraz*« izvestno lepše. Značaji niso risani do cela točno; ne vemo n. pr. zakaj stari Tuček tolikanj sili lahkoživega Alfreda, da bi se oženil z njega hčerko Adelo, ko vender pozná malovredno življenje njegovo. Konec bi bil lahko drugačen — zakaj li mora uboga Adela končno še umreti za sušico? Navzlic obilim nedostatom »*Miraz*« vender ni pisan brez nadarjenosti. — Dôkaj bolje nam prija peti zvezek »*Zabavne biblioteke*«, in radi ga priporočamo čitateljem svojim. Potovanje Stanleyevo je opisano tolikanj prijetno in živo, da se bere kakor zanimljiva povest; žal nam je samó, da kazé knjigo marsikateri jezikovni pogreški. — Oba zvezka se dobivata mehko vezana po 60 kr., trdo vezana po 1 gld.

Osebna novica. Akademija znanostij v Monakovem je imenovala prof. *dr. V. Jagiča* na Dunaji za svojega pravega člana.

Češka národopisna razstava. V Pragi se je sestavil odbor, da priredi leta 1892. v Pragi národopisno razstavo, v katero se bode vzprejelo vse, kar se dostaje minulosti in sedanjosti národa češkega na Češkem, Moravskem, v Šleziji in na Ogerskem. Razstava bode razdeljena na 14 odsekov: 1. odsek za antropologijo in demografijo; 2. za zemljepisno statistiko; 3. za javne naprave; 4. za jezikoslovje in tradicionalno književnost; 5. za biblijografijo; 6. za stanovališča; 7. za priprave in pohiše; 8. za kostume; 9. za národne običaje; 10. za hrano; 11. za dekorativne umetnosti; 12. za glasbo in ples; 13. za pregled; 14. za novinarstvo. — Pojasnila dajeta gg. *dr. Ludor Niederle* (Ječná ul. 29) in *E. Kovař* (Soudni ul. 3), oba v Pragi.

»**Zlata Praha**«, ta prekrasni češki ilustrirani list, prestopila je dné 20. m. m. v deveti letnik svojega izhajanja. Vseletna naročnina ji znaša za avstrijske dežele gld. 9.50, polletna gld. 4.75, četrletna gld. 2.38, razpošilja pa se ali v tedenskih zvezkih, obsežnih po 12 stranih, ali v štirinajstdnevnih zvezkih, zloženih od dveh tedenskih števil. Naročniki »*Zlate Prahe*« imajo tudi pravico do posebnih premij, katere je môči dobiti za majhno doplačilo. Doslej so se izdale te premije: Brožikov »*Mister Jan Hus* na koncilu kostniškem obsojen na smrt«, Vešinova »*Slovaška svatba*«, Hettešov »*Kralj Jurij Podebradski*«, Jansov »*Mojzes na gori sinajski*« in Liebscherjeve slike: »*Hej Slovani*«, »*Kje dom je moj*« ter »*Jan Žižka pred Kutno Goro*«. — Izborni zabavnik češki priporočamo v obilo naročevanje vsem Slovencem, večim češkega jezika, zakaj »*Zlata Praha*« se takó po vsebini kakor po ilustracijah lahko meri z najboljšimi listi drugih národov.

Marekovičeva »Ruska biblioteka«, katera je morala prestat zaradi različnih neugodnostij, izdajala se bode zopet. Dosedaj je izšlo 11 zvezkov, ki obsezajo 1.—7. »*Djela grofa Lava Nikolajeviča Tolstojaka*« v prevodu *A. Harambašiča*, 8.—11. »*Djela F. M. Dostojevskoga*«, (»*Ujakov san*« v prevodu *Milana pl. Marekoviča* in »*Biedni ljudi*« v prevodu *Nikole Kokoloviča*). Cena zvezku 25 kr., za dijake srednjih in višjih šol 20 kr. Naročnina se pošilja pod naslovom: *Milan pl. Marekovič*, izdavitelj »*Ruske biblioteke*«, Bregi kod Ivanićgrada, Hrvaško.